

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite: MMM:n lausuntopyyntö <https://mmm.fi/lausunnolla>
Lausuntopyyntö (Dnro VN/36093/2024)

Lausunto hallituksen esityksestä metsästyslain 41 §:n muuttamiseksi

Etelä-Saimaan riistanhoitoyhdistys kiittää mahdollisuudesta lausua Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntöön metsästyslain 41 §:n muuttamisesta ja suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamisesta.

Lausunnon keskeinen sisältö:

Etelä-Saimaan riistanhoitoyhdistys pitää metsästyslain 41 §:n muuttamista kannanhoidollista metsästystä helpottavaan suuntaan erittäin tärkeänä. Etelä-Saimaan riistanhoitoyhdistys toteaa, että kannanhoidollinen metsästys on tärkein työkalu suurpetokonfliktien lieventämiseksi.

Tässä lausunnossa tuodaan esiin seuraavat keskeiset näkökohdat:

1. **Taajama-alueiden petohavainnot** – Suurpetojen lisääntyneet havainnot taajama-alueilla ja niiden läheisyydessä Lappeenrannassa lisäävät huolta ihmisten ja kotieläinten turvallisuudesta.
2. **Koiravahingot ja lapsien koulumatkan turvallisuus** – Suurpetojen aiheuttamat koiravahingot ja niiden uhka koulumatkoilla vaativat paikallista sääntelyä ja petoarkuuden palauttamista.
3. **Petojen arkuuden väheneminen** – Susien ja karhujen arkuuden väheneminen lisää vaaratilanteita, joita voidaan estää kannanhoidollisella metsästyksellä.
4. **Eläinvahinkojen vähentäminen ja sosioekonomisen eriarvoisuuden estäminen** – Suurpetojen aiheuttamat vahingot kotieläimille ja viljelyksille aiheuttavat taloudellisia menetyksiä, joita voidaan vähentää paikallisella kannanhoidolla.
5. **Paikallinen suurpetojen kannanhoito ja päätöksenteko** – Paikallinen päätöksenteko on avainasemassa, kun huomioidaan alueiden erityispiirteitä.
6. **Suotuisan suojelutason määrittäminen ja vertailu muihin maihin** – Suotuisan suojelutason määrittäminen tieteellisin perustein on ratkaisevan tärkeä tekijä kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamisessa.

Taajama-alueiden petohavainnot

Suurpetojen havainnot ovat lisääntyneet taajama-alueilla sekä taajamien välittömässä läheisyydessä niin Lappeenrannassa kuin koko Kaakkois-Suomessa. Tämän seurauksena on noussut huoli ihmisten ja kotieläinten turvallisuudesta. Lappeenrannassa sekä lähikuntien alueella tämä on erityisen tärkeä kysymys, sillä suurpetojen esiintyminen lähellä asutusta lisää riskiä vaaratilanteille ja vahingoille, mitkä eivät ole helposti ennaltaehkäistävissä ilman paikallista suurpetokannan hallinnan mahdollisuutta. Laajemman paikallisen sääntelyn mahdollistaminen on ratkaisevaa, jotta voimme varmistaa turvallisuuden sekä asukkaille että kotieläimille.

Koiravahingot ja lapsien koulumatkan turvallisuus

Suurpetojen, erityisesti suden, aiheuttamat vahingot koirille ovat yleistyneet. Vuonna 2024 Suomessa oli ainakin 57 kirjattua koiravahinkoa. Koiravahingot, joissa peto tappaa koiran suoraan tai aiheuttaa sen loukkaantumisen, ovat yhä yleisempiä. Tämä on vakava huolenaihe alueen koiranomistajille sekä -harrastajille. Suurpetojen esiintyminen taajama-alueilla lisää riskiä vaaratilanteisiin koulumatkoilla. Erityisesti lapsille koulumatkalla pedon kohtaaminen on erittäin pelottavaa, vaarallista ja jopa traumaattista. Lappeenrannan naapurikunnassa Luumäellä on jouduttu järjestämään alakoulun oppilaiden koulukyytejä uusiksi susihavaintojen takia. Osa erään Luumäkeläisen koulun koulukyydytyksissä olevista oppilaista on vuonna 2024 haettu taksilla kouluun kotiovelta sen sijaan, että oppilaat ovat kävelleet taksin noutopaikalle. Paikallinen metsästyksen sääntely ja petoarkuuden palauttaminen olisi ratkaiseva työkalu näiden ongelmien lieventämiseen tai poistamiseen.

Petojen arkuuden väheneminen

Erityisesti susien ja karhujen arkuus on vähentynyt Lappeenrannan alueella, mikä on lisännyt suurpetojen kohtaamisia asutuksen läheisyydessä. Tämä kehitys on erityisen vaarallista lapsille, kotieläimille ja alueen asukkaille, sillä petojen toistuvat vierailut pihoiden ja taajamissa lisäävät riskiä vahingollisille kohtaamisille. Kun suurpedot menettävät luontaisen ihmisarkuutensa, ne voivat hakeutua yhä lähemmäs asutusta, mikä kasvattaa vahinkojen ja konfliktien todennäköisyyttä. Etelä-Karjalassa on aiemmin tapahtunut kaksi tapausta, joissa pennullinen karhunaaras hyökkäsi ihmisen kimppuun – Ruokolahdella vuonna 1998 ja Lappeenrannassa vuonna 2007. Kansainvälisetkin esimerkit tukevat tätä kehitystä: Romaniassa karhun metsästyksen kieltäminen vuonna 2016 johti karhuhyökkäysten lisääntymiseen. Romaniassa sekä loukkaantumisiin että kuolemaan johtaneiden tapausten määrä on kasvanut merkittävästi. Kannanhoidollinen metsästys on keskeinen keino palauttaa suurpetojen ihmisarkuus ja vähentää niiden esiintymistä asuinalueilla, mikä parantaa turvallisuutta ja ehkäisee vakavia onnettomuuksia.

Eläinvahinkojen vähentäminen ja sosioekonomisen eriarvoisuuden estäminen

Suurpetojen lisääntyneet hyökkäykset kotieläinten, karjan, mehiläistarhojen ja viljelysmaiden kimppuun aiheuttavat merkittäviä taloudellisia menetyksiä maaseudulla. Tämä lisää elinkeinotoiminnan epävarmuutta ja voi johtaa sosioekonomisiin ongelmiin, kuten maatilojen kannattavuuden heikkenemiseen ja paikallisten elinkeinojen hiipumiseen. Paikallisesti toteutettu suurpetokannan hallinta on tärkeää, jotta vahinkoja voidaan ennaltaehkäistä ja maaseudun elinvoimaisuus turvata. Paikallinen suurpetojen kannanhoito auttaa tasapainottamaan tätä tilannetta ja vähentämään petoeläinten aiheuttamia vahinkoja. Susien ja karhujen aiheuttamat vahingot karjalle, lampaille ja hevosille ovat kohtuuttomia taloudellisia menetyksiä maataloudelle ja kotieläintaloudelle. Vuoden 2024 aikana sudet aiheuttivat Suomessa 87 lammassvahinkoa, arvoltaan noin 128 000 euroa, 5 nautavahinkoa 1600 euroa sekä 5 hevosvahinkoa 7700 euroa. Karhut puolestaan aiheuttivat koti- ja tuotantoeläinvahinkoja noin 162 000 euron edestä, mehiläisvahinkoja 132 000 euroa sekä viljelysvahinkoja 101 000 euroa. Näiden vahinkojen vähentäminen on mahdollista, heti kun lainsäädäntö mahdollistaa tehokkaan kannanhoidollisen metsästyksen, joka voi vähentää suurpetojen määrää ja estää niiden aiheuttamia vahinkoja.

Paikallinen suurpetojen kannanhoito ja päätöksenteko

On olennaista, että suurpetojen määrän säätely ja kanta-arviot toteutetaan paikallisella tasolla, sillä Kaakkois-Suomessa suurpetojen kannan kehitys on alueellisesti erilaista kuin muualla maassa. Lappeenrannan alueella suurpetojen määrän kasvu ja tiheys ovat olleet suuria, jonka vuoksi paikallisten olosuhteiden huomioiminen ja paikallinen päätöksenteko on ensiarvoisen tärkeää. Alueellamme asiaan vaikuttaa valtakunnan raja ja rajan ylittävät suurpedot. Alueellisessa kanta-arviossa ja petojen laskennallisessa määrässä tulisi ottaa paremmin huomioon myös valtakunnan rajan ylittävät pedot.

Suotuisan suojelutason määrittäminen ja vertailu muihin maihin

Suotuisan suojelutason määrittäminen on keskeinen osa lakimuutosta. Tieteellisesti perustellut ja vertailukelpoiset suojelutason määrittelyt tarjoaisivat tasapainoisen lähestymistavan luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen ja metsästyksen hyötyjen saavuttamiseen, samalla huomioiden alueelliset erityispiirteet. Tämä varmistaisi, ettei suojelutaso aseteta liian korkeaksi, mikä voisi johtaa tarpeettoman tiukkoihin rajoituksiin paikallisille asukkaille ja elinkeinoille. Suomen tulisi ottaa mallia Ruotsista, jossa on onnistuttu määrittelemään suotuisan suojelutason viitearvot, jotka mahdollistavat tehokkaan kannanhoidollisen metsästyksen hallinnan. Ruotsissa on tutkittu, että 170 suden kanta on riittävä ja sen ylittävälle osalle voidaan kohdistaa kannanhoidollista metsästystä. Suomi voisi hyödyntää vastaavaa lähestymistapaa määrittelemällä aluekohtaiset luvut, jotka mahdollistavat metsästyslupien myöntämisen oikeille alueille. Tämä toimenpide varmistaisi Suomen metsästyslainsäädännön olevan linjassa EU:n vaatimusten ja luonnonsuojelun tasapainottamisen kanssa, samalla kun alueelliset erot otetaan huomioon kannanhoidollisessa metsästyksessä.

Etelä-Saimaan riistanhoitoyhdistyksen puolesta,

Kari Taurama
Puheenjohtaja

Timo Hanninen
Toiminnanohjaaja